

2023/2048(INI)

16.11.2023

AVIZ

al Comisiei pentru agricultură și dezvoltare rurală

destinat Comisiei pentru dezvoltare regională

referitor la implementarea dezvoltării teritoriale (RDC, titlul III, capitolul II) și punerea sa în aplicare în cadrul Agendei teritoriale europene 2030 (2023/2048(INI))

Raportor pentru aviz: Asim Ademov

PA_NonLeg

SUGESTII

Comisia pentru agricultură și dezvoltare rurală recomandă Comisiei pentru dezvoltare regională, care este comisie competentă, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

- A. întrucât articolul 174 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene prevede că Uniunea trebuie să urmărească reducerea decalajelor dintre nivelurile de dezvoltare a diferitelor regiuni, acordând o atenție deosebită zonelor rurale, care se confruntă cu provocările urgente reprezentate de declinul demografic și de îmbătrânirea populației, afectând în special populațiile agricole din UE, precum și abandonarea zonelor rurale, lipsa infrastructurii și a serviciilor publice și private sau accesul redus la acestea, inclusiv, în special, conexiunile în bandă largă de mare viteză, infrastructura digitală, mobilitatea, serviciile medicale și sociale, educația și formarea, precum și veniturile mici și mai puține posibilități de angajare și costurile tot mai mari de funcționare a unei ferme;
- B. întrucât femeile joacă un rol esențial în dezvoltarea rurală și în structura socială a zonelor rurale, menținând și îmbunătățind mijloacele de subsistență în mediul rural și consolidând comunitățile rurale și trebuie considerate motoare ale dezvoltării durabile; întrucât contribuția semnificativă a femeilor la dezvoltarea locală și rurală nu se reflectă suficient în participarea lor la procesele decizionale corespunzătoare, având în vedere că femeile din zonele rurale sunt adesea subreprezentate în organele de decizie;
- C. întrucât efectele pandemiei COVID-19, ale crizei energetice și ale agresiunii militare a Rusiei împotriva Ucrainei au contribuit la exacerbarea dificultăților semnificative în funcționarea corespunzătoare a întregului lanț agroalimentar, care este unul dintre principalele motoare de dezvoltare a zonelor rurale; întrucât creșterea prețurilor la energie și inflația în întreaga Europă afectează în special zonele rurale, îndeosebi regiunile cu specificități geografice și regiunile ultraperiferice, unde este cel mai dificil să se atingă obiectivele politicii de coeziune;
- D. întrucât tranziția digitală și tranziția verde, atunci când sunt puse în aplicare echitabil și nu lasă pe nimeni în urmă, oferă oportunități pentru zone rurale mai puternice, conectate, reziliente, inovatoare și prospere pe termen lung; întrucât o infrastructură digitală actualizată este o condiție prealabilă pentru soluțiile digitale și inteligente în domeniul agriculturii și, prin urmare, pentru succesul tranziției verzi, precum și un factor-cheie pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile) competitive din zonele rurale; întrucât IMM-urile joacă un rol deosebit de important în zonele rurale ca angajatori, ca facilitatori ai diversificării veniturilor agricole și ca sponsori ai vieții sociale și culturale și contribuie, astfel, la creșterea atractivității zonelor rurale pentru tineri; întrucât, cu toate acestea, în pofida îmbunătățirilor recente în ceea ce privește conectivitatea în bandă largă de mare viteză, doar 59 % dintre gospodăriile din regiunile rurale au acces la bandă largă, comparativ cu 87 % dintre gospodăriile din UE;
- E. întrucât Agenda teritorială europeană 2030 solicită consolidarea dimensiunii teritoriale a politicilor sectoriale la toate nivelurile de guvernare,

- F. întrucât se pare că, în regiunile și unitățile administrative în care este pus în aplicare LEADER, un administrator obligatoriu al Grupului de acțiune locală (GAL) contribuie la îmbunătățirea performanței și a absorbției finanțării și dezvoltării regionale; întrucât politica de coeziune acordă prioritate zonelor urbane; întrucât, în plus, multe investiții în zonele rurale care nu sunt direct legate de agricultură, cum ar fi construcția de drumuri publice, investițiile în sistemele de canalizare, crearea de activități economice neagricole etc., sunt finanțate în mare parte prin Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), și nu prin Fondul de coeziune;
- G. întrucât zonele rurale ar trebui să fie o destinație atractivă pentru desfășurarea de activități economice și să joace un rol esențial în asigurarea securității alimentare a UE; întrucât viziunea pe termen lung pentru zonele rurale ale UE¹ urmărește îmbunătățirea calității vieții rurale, realizarea unei dezvoltări teritoriale echilibrate și stimularea creșterii economice în zonele rurale; întrucât rolul și importanța zonelor rurale sunt adesea subapreciate, insuficient recompensate și finanțate;
- H. întrucât diversitatea zonelor rurale ale UE necesită răspunsuri și soluții concepute la nivel local care să corespundă nevoilor și posibilităților specifice fiecărui teritoriu, iar strategiile ar trebui să abordeze zonele rurale în funcție de caracteristicile lor individuale și în raport cu mediul lor, utilizând, printre alte instrumente, mecanismul de analiză din perspectiva mediului rural;
- I. întrucât comunitățile rurale sunt expuse unor daune mai mari cauzate de schimbările climatice, de fenomene climatice nefavorabile mai frecvente, cum ar fi furtunile, inundațiile și secetele, precum și de consecințele pierderii biodiversității, și se confruntă cu costuri mai mari asociate tranziției climatice;
- J. întrucât agricultura sustenabilă și gestionarea pădurilor, care includ sustenabilitatea economică, socială și de mediu, au asigurat locuri de muncă și mijloace de subsistență decente, protejează sistemele ecologice și biodiversitatea și, de asemenea, consolidează reziliența în fața schimbărilor climatice și a riscurilor,
1. reamintește că fermele mici, medii și familiale joacă un rol special în sistemul agricol al UE și sunt esențiale pentru a asigura securitatea alimentară și servicii ecosistemice pentru cetățenii europeni; subliniază că fermele mici, medii și familiale și IMM-urile au un impact pozitiv asupra coeziunii sociale în aceste teritorii, oferind oportunități de angajare și contribuind la menținerea populațiilor locale;
 2. subliniază că un venit și o calitate a vieții echitabile și demne pentru cetățenii și familiile acestora din zonele rurale sunt esențiale pentru a asigura progresul social și o dezvoltare teritorială și locală de succes; insistă asupra necesității de a garanta condiții de muncă și de viață decente și protecție socială, în special pentru tinerii lucrători agricoli și lucrătorii migranți din regiunile UE;
 3. subliniază că este important să se amelioreze coerența politicilor și implementarea unei analize din perspectiva mediului rural și a altor inițiative relevante ale UE de dezvoltare teritorială integrată pentru a evalua coerența și complementaritatea politicilor UE și

¹ Comunicarea Comisiei din 30 iunie 2021 intitulată „O viziune pe termen lung pentru zonele rurale ale UE – Către zone rurale mai puternice, conectate, reziliente și prospere până în 2040” (COM(2021)0345).

impactul lor potențial asupra zonelor rurale, prevenind astfel în mod eficace depopularea zonelor rurale și facilitând reînnoirea generațiilor, accesul egal la serviciile esențiale de înaltă calitate și crearea de locuri de muncă în zonele rurale; subliniază importanța mecanismul de analiză din perspectiva mediului rural și atunci când statele membre evaluează impactul legislației propuse în zonele rurale; subliniază importanța implicării autorităților locale și regionale în definirea și punerea în aplicare a mecanismelor de analiză din perspectiva mediului rural, precum și în guvernanta lor atât la nivel european, cât și la nivel național, pentru a combate excluziunea socială legată de transporturi și pentru a îmbunătăți accesibilitatea teritorială a zonelor în cauză pentru a îmbunătăți cooperarea transfrontalieră și dintre zonele rurale și urbane, accesul la internet în bandă largă și la servicii adecvate, în special la sănătate și educație, precum și diversificarea economiei rurale și revitalizarea zonelor rurale, creșterea atractivității acestor zone, precum și asigurarea unui viitor durabil pentru aceste comunități;

4. salută propunerea Comitetului Economic și Social European de a promova o Cartă europeană a drepturilor și responsabilităților rurale și urbane; este, de asemenea, convins că este necesară o cooperare mai strânsă cu zonele urbane pentru a se asigura că nicio zonă sau niciun cetățean nu este lăsat în urmă în tranziția justă către o Uniune Europeană neutră din punct de vedere climatic, sustenabilă și prosperă, vizând un angajament rural și urban față de o abordare echitabilă și demonstrând valoarea adăugată a colaborării dintre organizațiile rurale și urbane;
5. salută accelerarea transformării digitale în sectorul agricol și în zonele rurale; atrage atenția asupra excluderii fermelor mici și a regiunilor ultraperiferice din aceste evoluții și subliniază necesitatea de a lua măsuri pentru a se asigura că transformarea digitală creează, de asemenea, beneficii pentru toți; constată, în special, că este necesar să se gestioneze riscurile de dependență și supraîndatorare pentru micii fermieri;
6. subliniază că realizarea obiectivelor politicii de coeziune în zonele rurale ar trebui să fie întotdeauna un compromis între obiectivele de mediu, economice și sociale, care sunt decisive pentru prosperitatea generațiilor prezente și viitoare;
7. repetă că viziunea pe termen lung pentru zonele rurale ale UE trebuie integrată complet în cadrele financiare multianuale actuale și viitoare și în politica agricolă comună (PAC), asigurând finanțare adecvată, fără a aduce atingere altor rubrici bugetare ale PAC, pentru a asigura un sprijin complementar și coerent pentru zonele rurale la toate nivelurile de dezvoltare teritorială; subliniază că trebuie să se asigure o cooperare mai accentuată între autoritățile locale, naționale și europene în vederea dezvoltării și a implementării politicii agricole, astfel încât să se țină cont de diversitatea zonelor rurale ale Europei, precum și de disparitățile dintre nivelurile de dezvoltare ale acestora;
8. solicită includerea obiectivelor Agendei teritoriale 2030 (AT2030) în instrumentele legislative și programele operaționale ale fondurilor politicii de coeziune; salută acțiunile-pilot ale AT2030 care au fost dezvoltate și invită statele membre și Comisia să continue să investească în aceste acțiuni și să le coordoneze cu inițiative legate de politica de coeziune și dezvoltare rurală;
9. subliniază că trebuie să se asigure o dezvoltare mai echilibrată a regiunilor UE prin asigurarea unei mai bune distribuții a fondurilor UE, inclusiv a sprijinului PAC în

interiorul statelor membre și între acestea; subliniază că este imposibil să se realizeze o dezvoltare teritorială sustenabilă și pe termen lung dacă sprijinul este alocat diferitelor regiuni pe baza datelor istorice;

10. subliniază rolul pe care îl joacă agricultura în realizarea obiectivelor Uniunii privind securitatea alimentară, creșterea durabilă, incluziunea socială și combaterea schimbărilor climatice, contribuind totodată la diversificarea producției agricole, la conservarea biodiversității și la dezvoltarea economiilor locale;
11. invită Comisia să pună la dispoziția TA2030 instrumente directe de punere în aplicare;
12. subliniază potențialul metodei LEADER de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității (DLRC)² de a implica comunitățile rurale în grupuri de acțiune locală pentru pregătirea și punerea în aplicare a unor strategii specifice de dezvoltare locală, de a menține și restabili economiile rurale locale vii și prospere, precum și necesitatea de a menține un nivel suficient de finanțare pentru LEADER; invită statele membre să utilizeze pe deplin capacitățile LEADER în ceea ce privește elaborarea de soluții pentru abordarea provocărilor economice, sociale și de dezvoltare din zonele rurale din întreaga UE; invită statele membre să sprijine DLRC, inclusiv LEADER, încurajând participarea la GAL și asigurând autonomia efectivă a acestora în ceea ce privește componența și procesul decizional; consideră că dezvoltarea în continuare a metodei de dezvoltare și a instrumentelor de finanțare a DLRC ar contribui la strategii integrate mai puternice și la o dezvoltare teritorială mai durabilă și mai rezilientă; subliniază, în acest sens, că este necesară o alocare semnificativă a asistenței pentru DLRC în cadrul tuturor fondurilor relevante la nivelul UE, similară cu cea din FEADR;
13. invită Comisia să utilizeze rezultatele raportului de evaluare pe 2024 pentru perioada de programare 2014-2020, precum și rezultatele și experiențele punerii în aplicare a FEADR LEADER, pentru a sprijini programele din perioada 2021-2027; invită Comisia ca, la pregătirea noii perioade de programare, să ia în considerare posibilitatea de a prevedea măsuri de finanțare în cadrul programului LEADER care să încurajeze reînnoirea generațiilor în zonele rurale;
14. subliniază, cu toate acestea, că Comisia ar trebui să evalueze în permanență costurile și beneficiile LEADER pentru a se asigura că riscul asociat unei potențiale utilizări abuzive a fondurilor distribuite este redus la minimum, asigurându-se, în același timp, că programul facilitează în mod eficace implicarea locală și că cerințele administrative trebuie să corespundă dimensiunii și structurii comunității locale, pentru a se garanta că acestea nu creează obstacole evitabile pentru noile inițiative;
15. invită Comisia să îmbunătățească cooperarea strânsă și utilizarea integrată între instrumentele de finanțare ale UE, cum ar fi fondurile de coeziune, FEADR, PAC și instrumentul de redresare NextGenerationEU, precum și cu instrumentele naționale, pentru a pune în aplicare strategii de dezvoltare locală și a mări la maximum impactul și eficiența investițiilor în dezvoltarea rurală; subliniază că este importantă facilitarea și promovarea utilizării abordărilor bazate pe fonduri multiple pentru a sprijini punerea în aplicare a proiectelor integrate pentru o dezvoltare rurală durabilă și favorabilă

² https://ec.europa.eu/enrd/leader-clld/leader-toolkit/leaderclld-explained_en.html.

incluziunii;

16. invită statele membre să utilizeze în mod eficace diferitele oportunități de finanțare pentru a îmbunătăți perspectivele IMM-urilor, având în vedere rolul lor major în generarea de locuri de muncă în zonele rurale, și invită Comisia să monitorizeze și să evalueze dacă sprijinul acordat de aceasta ajunge în zonele rurale și aduce beneficii comunităților lor; solicită dezvoltarea de parteneriate în toate activitățile economice din zonele rurale, între întreprinderi din toate sectoarele, autorități locale, cercetători și servicii bazate pe inovare, schimb de cunoștințe și cooperare;
17. ia act de faptul că instabilitatea piețelor agricole mondiale și ale UE ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei reprezintă o provocare deosebită pentru politica de coeziune și solidaritatea europeană, deoarece destabilizează sectorul agricol și crește riscul unei stagflații economice pe scară largă, ceea ce va mări și mai mult decalajul actual de bogăție dintre țările și regiunile UE;
18. subliniază rolul serviciilor electronice, al soluțiilor de servicii mobile, al parteneriatelor public-privat, al întreprinderilor sociale, al industriilor culturale și creative și al accesibilității educației și a îngrijirilor de sănătate, precum și al cooperativelor pentru a contribui la furnizarea serviciilor necesare pentru zonele rurale și a acționa ca un factor-cheie pentru dezvoltarea socioeconomică rurală;
19. atrage atenția asupra necesității integrării dezvoltării și a altor sectoare economice din regiunile rurale ale Europei, cum ar fi agroturismul sau turismul cultural, în vederea revitalizării zonelor rurale;
20. solicită îmbunătățirea serviciilor și a infrastructurii de transport public la prețuri accesibile, cum ar fi căile ferate, drumurile și stațiile de încărcare și de realimentare din zonele rurale, pentru a sprijini soluțiile de electromobilitate pentru a combate decalajul digital și în materie de transport dintre zonele urbane și cele rurale; evidențiază, prin urmare, că este esențial să se asigure finanțarea necesară pentru dezvoltarea și întreținerea legăturilor de transport, întrucât ar putea încuraja generația în vârstă să rămână în agricultură mai mult timp și ar putea atrage tinerii din centrele regionale să lucreze în mediul rural;
21. atrage atenția asupra persistenței conflictului de interese în anumite zone rurale și periurbane între finanțarea obiectivelor politicii de coeziune și obiectivele politicii agricole și invită Comisia să facă o distincție adecvată și compatibilă cu tratatul între finanțarea PAC și cea a politicii de coeziune pentru zonele rurale, ținând seama de obiectivele fiecărei politici, astfel cum sunt descrise la articolele 39 și 174 din tratat;
22. solicită îmbunătățirea nivelului competențelor digitale și a disponibilității și accesibilității ca preț al unei infrastructuri digitale adecvate, precum și a capacităților de a implementa în mod eficace tehnologiile digitale, cum ar fi platformele de servicii digitale în zonele rurale;
23. subliniază că femeile din zonele rurale pot fi agenți ai schimbării în ceea ce privește trecerea la obiectivele TA2030, contribuind la o Europă justă și verde, care oferă perspective de viitor și protejează mijloacele de subsistență comune și modelează tranziția societală către o agricultură durabilă; subliniază importanța creării unui mediu

favorabil pentru antreprenoarele din zonele rurale, inclusiv a aspectelor juridice și politice, pentru a asigura un acces mai bun la informații, cunoștințe și competențe, precum și pentru a facilita accesul la resurse financiare și, astfel, pentru a crea mai multe locuri de muncă în zonele rurale; invită Comisia și statele membre să acționeze pentru a elabora și pune în aplicare măsuri de combatere a inegalității de gen; reamintește că, în cadrul politicii de coeziune 2021-2027, egalitatea de gen și perspectiva de gen trebuie incluse și promovate pe parcursul tuturor etapelor procesului de pregătire, punere în aplicare, monitorizare și evaluare a programelor de coeziune;

24. este convins că lipsa persistentă a alinierii interne și externe a plăților directe în cadrul PAC subminează obiectivele pe termen lung ale politicii de coeziune, în special în zonele cele mai sărace și mai puțin dezvoltate;
25. reiterează că trebuie să se consolideze urgent politica UE privind atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, având în vedere, de asemenea, tendințele în creștere ale fenomenelor meteorologice extreme din ultimii ani și luni în UE; subliniază, în acest context, necesitatea de a mări nivelul de ambiție și cantitatea proiectelor-pilot prezente și viitoare în cadrul obiectivului „Europa mai ecologică” și prima sa prioritate „Mediul mai sănătos”;
26. solicită să fie depuse eforturi mai mari în facilitarea participării active a rezidenților rurali la procesele de elaborare a politicilor și la procesele decizionale, implicând o gamă largă de părți interesate la toate nivelurile de guvernare, pentru a dezvolta soluții de politică și investiții adaptate, bazate pe realitatea zonei și integrate;
27. constată că din ce în ce mai multe persoane aleg să locuiască în orașe și să lucreze în zonele rurale; invită Comisia să elaboreze programe care să țină seama de toate teritoriile, inclusiv zonele metropolitane, urbane și funcționale; încurajează Comisia să conceapă LEADER astfel încât acesta să poată fi utilizat de orașele mici;
28. subliniază rolul economic esențial al agriculturii, silviculturii și pescuitului; solicită dezvoltarea în continuare a lanțurilor scurte de aprovizionare, a sistemelor de calitate, a organizațiilor de producători și a cooperativelor care contribuie la creșterea sustenabilității producției alimentare europene;
29. subliniază că reînnoirea generațiilor este cheia sustenabilității sociale, economice și de mediu a zonelor rurale, a autonomiei alimentare a UE și a viitorului agriculturii și, prin urmare, trebuie să rămână o prioritate majoră în planurile și strategiile de dezvoltare teritorială; subliniază că trebuie să se țină seama de nevoile exploatațiilor agricole mici și mijlocii și să se acorde atenție în special atragerii tinerilor fermieri, prevenind abandonarea terenurilor și facilitând accesul la terenuri și accesul la credite;
30. subliniază importanța principiilor circulare și a bioeconomiei, precum și aplicarea lor în sectorul agricol, pentru a contribui la realizarea obiectivelor stabilite în Pactul verde european; încurajează îmbunătățirea înțelegerii și a punerii în aplicare a principiilor circulare și bioeconomiei în cadrul sistemului agricol și alimentar european.

**ANEXĂ: ENTITĂȚI SAU PERSOANE
DE LA CARE RAPORTORUL PENTRU AVIZ A PRIMIT CONTRIBUȚII**

Raportorul, Asim Ademov, în calitate sa de raportor, declară pe răspunderea sa exclusivă că nu a primit contribuții de la nicio entitate sau persoană care să fie menționată în prezenta anexă, în temeiul articolului 8 din anexa I la Regulamentul de procedură.

**INFORMAȚII PRIVIND ADOPTAREA
ÎN COMISIA SESIZATĂ PENTRU AVIZ**

Data adoptării	16.11.2023
Rezultatul votului final	+: 35 -: 0 0: 0
Membri titulari prezenți la votul final	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Benoît Biteau, Franc Bogovič, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Dacian Cioloș, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Dino Giarrusso, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Marlene Mortler, Juozas Olekas, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Sarah Wiener
Membri supleanți prezenți la votul final	Asim Ademov, Ladislav Ilčić, Cristina Maestre Martín De Almagro, Dan-Ștefan Motreanu
Membri supleanți [articolul 209 alineatul (7)] prezenți la votul final	Adrian-Dragoș Benea, Lydie Massard, Ville Niinistö

**VOT FINAL PRIN APEL NOMINAL
ÎN COMISIA SESIZATĂ PENTRU AVIZ**

35	+
ECR	Mazaly Aguilar, Ladislav Ilčić, Krzysztof Jurgiel, Bert-Jan Ruissen
ID	Gilles Lebreton
NI	Dino Giarrusso
PPE	Asim Ademov, Franc Bogovič, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Marlene Mortler, Dan-Ștefan Motreanu, Anne Sander, Petri Sarvamaa
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Dacian Cioloș, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček
S&D	Clara Aguilera, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Camilla Laureti, Cristina Maestre Martín De Almagro, Juozas Olekas
The Left	Luke Ming Flanagan
Verts/ALE	Benoît Biteau, Martin Häusling, Lydie Massard, Ville Niinistö, Sarah Wiener

0	-

0	0

Legenda simbolurilor utilizate:

- + : pentru
- : împotriva
- 0 : abțineri